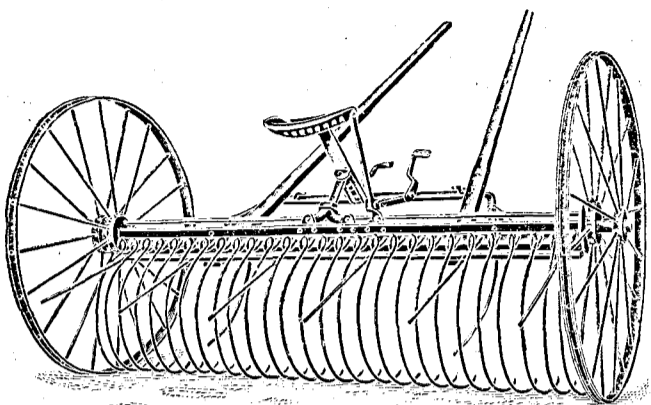

ERDÉLYI GAZDA

XXXVIII. EVFOLYAM.

KOLOZSVÁR. 1906. ÁPRILIS 29.

17. SZÁM

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mező-**MOSONBAN**
gazdasági gépgyára által

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK,

Columbia Cultivátorok, Herrmann kapálók.

Eredeti Laass-féle 6 soros Kapálógépek,

Burgonyamivelő eszközök,

Szénagereblyék, Szénaforgatók,

„OSBORNE”

kéveket és marokrakó aratógépek, fűkaszaló gépek, stb.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktár:

Temesvár, Gazdaudvar.

Állandó bizományi raktár:

MARTON IGNÁCNÁL KOLOZSVÁR, FERENCZ-JÓZSEF-ÚT 3.

1672

KÜHNE E.

Söpjng Endre szőlőoltvány telepe,
Székelyhidon.

Ajánlja a következő szokvány minőségű termékeit:

2 éves zöld oltvány,

Riparia Portalis, Mézes fehér, Chasselas, Ezerjő, Bihari, Alantermő, Erdei, Piros Bakar, Juhfark, Sárfehér, Szlankamenka, Rakszőlő, Kövidinka, Sauvignon blanc, Oportó, Kadarka, Nagyburgundi.

Rupestris Monticolan, Mézes fehér, Olasz és Rajnai Rizling, Szlankamenka, Chasselas, Fehér Bakar, Oportó.

Fás oltvány. Riparia Portalis, Olasz Rizling, Szerémi zöld, Overnyi hamvas, Delaware, Madlein angevine és Royale, Damascusi, Vörös, fehér és kék Kecse-csecsü, Admirable, Kossuth Lajos, Ezeréves, De la Palestina, Malakoff, Usum, Chasselas-ból: blanc és rouge croquant, le ciotát, Tokay, d'orè, rouge Royale. Muskotályokból: Passatutti, Lunel, Ottonel, Dr. Hogg, Hamburg, Candia, of Alexandrien.

Riparia Portalis, gyökeres I. oszt. 70,000, II. oszt. 25,000 darab. — (A kik saját részükre kicsiben készítenek oltványt, azok figyelmét felhívom ezen célra kiválasztott I. oszt. gyökeres Ripáriámra.)

Europai sima, Olasz és Rajnai Rizling, Sárfehér, Piros Bakar, Erdei, Ezerjő, Juhfark, Furmint, Mézes, Zöld Sylvani, Fehér Góhér, Szerémi zöld, Carbenet franc és Sauvignon, Oportó, Admirable, Muscat Ottónel és Lunei.

A borfajták nagyrészből fásoltványhoz szálanként gondosan válogatott oltóvesszőt is bocsátok eladásra.

Delaware, ezen igen keresett direkttermőből úgy a gyökeres, mint sima vesszővel abszolút fajtisztán szolgálhatok Borminta fadobozban $\frac{1}{10}$ literes üveggel bérmentve 35 kr., $\frac{1}{4}$ literes minta bérmentetlenül 50 kr.

Ermelléki bor. Sajáttermésű 1903. évi fehér, 1905. évi fehér, schiller és vörös borral 50 litertől felfelé szolgálhatok. Egy $\frac{1}{4}$ literes minta 25 kr.

Az idősebb ültetések hiányai pótlásának egyszerű módját s a **Delaware** részletes ismertetését tartalmazó **árjegyzékem** ingyen és bérmentve küldöm meg. 1510

Gőzcséplőkészletek, 2 $\frac{1}{2}$ -től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb

Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

HEUCKE A. GÖZEKEGYÁR
HAUSNEINDORF-I

magyarországi
vezérképviselősége:
Budapest,
VI., Teréz-körút 31.

1707.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

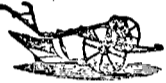
Központi irodája: **BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám**, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budape st, Váci-körút 63.

Által a legújabb árak mellett ajánlatnak.
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecs kavagók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501 Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as évfolyam.

Csabagyöngye

már július hó utolsó negyedén érő, bőtermő, igen jól szállítható muskotály, kitünő, ujdonság; az 1904. évben az országos kertészeti kiállításon bronzéremmel kitüntetett, ritka szemű, nem rothadó, korán érő

„Ezerjó“ borszőlő

új válfajai, úgy egyéb csemegeszőlő, sima és gyökeres vesszőiről szóló árjegyzék megjelent. — Sajgón, 1905. évben, posta és vasut Nagy Szécsényben.

1730 Siposs Imre, ny. kir. jbiró.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. Ieszanit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek;

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállit csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tulókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecs kavagókat, 1461
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitelesztés-gépek és eszközök, fejtelepek, szu-kor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése, Műtrágya, őrlőtakarmányok Derby-malasse, zsák, ponyva stb. stb

Eladó Tejszövetkezeti

SAJT

(tehentejből) mezei munkásoknak is igen alkalmas

napi 10—20 kg. à 60 fillér.

Bővebbet:

Székely Tejszövetkezet Vezetősége, 1743

EGERBEGY Torda-Aranyos várm.

Hazai ipar! Magyar gyártmány! Hazai ipar!

Erdély egyetlen **kizárólagos rézbutor áruháza**
Allandó dus raktáron vannak: vas- és rézágak; éjjeli szekrények, mosdók, márvánnyal és anélkül; sodronybetéttel és kiszedhető mátráccokkal. Ágyszodronybetétek fa- és vas-kerettel, gyermekágyak, mátráccok, takaró- s te- és gyermekkocsik. **Ágyfelszerelési cikkek,** — ritő-garnitúrák, —

Üzletem különlegességét higiénikusan **Ágytollakat higiénikus uton való tisztított ágýtollak képezik.** — titásra is elválólok. —

Mindennemű tornászati cikkek beszerzési forrása, azonkívül még sok itt fel nem sorolt áru. Pontos kiszolgálás, szigorúan szabott olcsó árak mellett árusít

Révész Emil

Kolozsvár Deák Ferencz-utca 21. szám. (Szemben a Mágna-kaszinóval.)
Villamos csillárok nagy választékban. Telefon 571.

Ujabb gyártási ágazatok felölelése és régiék felhagyása miatt a következő rendkívül olcsó árak mellett szállitok

EKÉKET

1 vasu ekék R. 10. M. k. 20, 3 vasu ekék III. számú K. 60.
1 „ „ R. 14. M. k. 35, 3 „ „ II. számú K. 50.
1 „ „ D. 14. M. k. 35, 3 „ „ I. számú K. 45.

Drössler Károly

es. és kir. szab. gazdasági gépgyár VI., Váci-körút 59.
Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Gróf Károlyi Sándor. 205
Szőlőink újjáalakításáról. *Vörösmarty Gyula* 206
A fejéstről. *Monostori Károly*. 206

Kisebb szakközlemények:

- A gabona megdőlése. — Kicsirázott zab
értékesítése. — A lóhere mint előnö-
vény répához. 207

Irodalmi szemle:

- Vissza a faluba. 208

Vegyes közlemények:

- Gróf Károlyi Sándor halála. 208
A szeszértékesítés országos szervezése.
— Olcsó és jó acélekék. — Mintaken-
dergyár és kenderkikészítő szakiskola.
A bukaresti baromfi kiállítás. 209

Hirdetések.

Gróf Károlyi Sándor

A magyar agráriusok vezére: *gróf Károlyi Sándor*, meghalt. A mai nemzedékből azok, akik csak rövid idő óta figyelik a magyar agrárpolitika, a magyar mezőgazdasági intézmények fejlődését, gróf Károlyi Sándorban a magyar agrármozgalom törhetetlen erejü és lelkesedésü vezérét, legszebb agrárintézményeink vezetőférfiát látják és tisztelik. Pedig gróf Károlyi Sándor több volt ennél. Ő vezér volt már akkor, amikor még nem volt hadserege és megszervezte és a magyar mezőgazdaság szolgálatába állította azt a hadsereget, amely ma már csaknem minden gazdát magában foglal. Ő hirdette és terjesztette a magyar agráreszmét már akkor, amikor azt még kicsinyléssel, ellenszenvvel és üldözéssel fogadták a közéletben mindenfelől. Ő harcolt, agitált és küzdött azokért az agrárintézményekért, amelyeknek létesülése ellen a gazdatársadalom köréből a közöny, a társadalom többi osztályaiból a féltékenyen őrzött önérdék állított akadályokat.

Gróf Károlyi Sándort csak azok tudják igazi értéke szerint méltányolni, akik őt nemcsak a virágzó mezőgazdasági szervezetek élén látták, hanem látták küzdeni szóval, tollal, cselekedettel mindenütt, ahol küzdeni kellett és lehetett a magyar mezőgazdaságért: a gazdák közt, a törvényhozásban, a megyei törvényhatóságokban, lapokban, könyvekben a kormányok közönye ellen, a szervezett önérdék ellen, a gazdatársadalom nemtörődömsége ellen.

És az a küzdelem, amit gróf Károlyi Sándor szakadatlanul, fáradhatatlan energiával, előbb munkatársak nélkül, majd a legkiválóbb munkatársak segítségével végigküzdött, sikerrel járt. Megteremtette a régi pestmegyei hitelszövetkezeti központot, amely az Országos Központi Hitelszövetkezetnek adta alapját. Létrehozta a *Hangyát*, a fogyasztási szövetkezetek országos központját. Megalkotta a Magyar Gazdaszövetséget és abban az agráreszme köré gyűjtötte a független, hazafias érzésü, a köz érdekében dolgozni kívánó gazdák legkiválóbbjait. A hitelszövetkezetek elterjedése és a mezőgazdasági hitelügy ezáltal bekövetkezett általános megjavulása örökre a

gróf Károlyi Sándor nevéhez fűződik. A *Hangya* volt az első intézmény, amely hatalmas gátat képezett az áruúzsora visszaélései ellen. És a Magyar Gazdaszövetség az ő, majd méltó utódja, *Darányi Ignác* elnökléte alatt vált azzá, ami ma: kiváló súlyú mezőgazdasági- és szociálpolitikai tényezővé, amelynek üdvös munkája a kisemberekből összeálló néprétegeket támogatja és emeli föl.

Gróf Károlyi Sándor életének és működésének két vezérlő motívuma volt; az egyik a magyarságért való lobogó lelkesedés, a másik a magyar gazdaosztálynak a legalsóbb rétegekig való megerősítése. Az első őt a magyarság érdekében való céltudatos, okos, eredményes tevékenységre ösztönözte, olyan tevékenységre, amely az anyagi és erkölcsi megizmosításra irányult. A másik motívum messze fénylő, a sötétben világító sugár volt, amely előbb őt magát, majd a körülötte csoportosuló táborát a »kis emberek« érdekében kifejtendő munka mezejére vezette. Azok az eszmék, amelyek Károlyi gróf egész életét és működését irányították, ma már a magyar gazdasági közvélemény irányító eszméi. Azok a nagy koncepciójú tervek, amelyek az ő elméjében fogantak meg, ma már nagyrészt testté váltak. A Magyar Gazdaszövetség elnökségének átvétele alkalmából Darányi Ignác már joggal jellemezhetette gróf Károlyi Sándort ezekkel a mindenki által átértett és igaznak érzett szavakkal:

Ki ne tudná azt, hogy mikor még a *Szövetkezeti ügygyel* az állam kevéssé foglalkozott, Károlyi Sándor gróf akkor már a Pestmegyei Szövetkezet révén előre dolgozott, úgy, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet lényegében nem volt egyéb, mint az ő nagy kezdeményezésének a folytatása. Ki ne tudná azt, hogy mennyi fáradtságot vett magának értékesítő és fogyasztási szövetkezetek létesítése körül? Ki ne ismerné közülünk a *Hangya* működését? Ki ne tudná, hogy mennyit tett az ő vezetése alatt a Gazdaszövetség a gazdakörök terjesztése, szervezése körül? Népszerű felolvasásokat tartott, népszerű iratokat terjesztett, a kisember sorsát az egész vonalon fölkarolta. Ki ne emlékeznék arra, hogy a *középosztály* sorsáról sem feledkezett meg? S én azt hiszem, hogy a középosz-

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

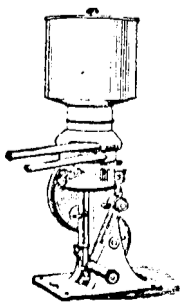
Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár
1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

VAJKIVITEL:
Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bormentve.

tály helyzetének javítását sohasem szabad a magyar embernek szem elől téveszteni. Ki ne tudná, hogy a Gazdaszövetség működése az ő bölcsesége, az ő irányítása mellett egységes gazdaközvéleményt teremtett, amely legnagyobb erősségünk és legnagyobb támaszunk volt.

Mindenki tudta már azt akkor és mindenki tudja azt ma is. A magyar agrárizmus fejlődéstörténetének megírója könnyen szerezhethet majd adatokat munkájához. Csak a Károlyi Sándor egyéniségének és működésének vezetőfonalán kell elindulnia és e körül az egyéniség körül és ezen működés körül a fejlődésünk kiemelkedő mozzanatait fogja fölfedezni, olyan mozzanatok, amelyek kitörülhetetlenül vannak följegyezve már most is a magyar mezőgazdaság annaleiseiben.

Gróf Károlyi Sándor meghalt. Nyugodtan, békével hagyhatta itt nemes fáradozásának színterét. Nyugalmát, békességét nemcsak az adhatta meg, hogy megszette, mind, mivel csak tartozott hazájának, hogy dolgozott annyit, amennyit csak egy lankadatlan erélyű férfi dolgozhat egy hosszú életen át, hanem az is, hogy amiért annyit küzdött és dolgozott, az megvalósult, az megerősödött, az hivatott kezekben marad az ő halála után is.

Szőlőink újjáalakításáról.

Szőlőink újjáalakítása ma már nemcsak, hogy költséges, de nagy szakértelmet is igényel, különösen olyan helyeken, ahol a talajnál adott rossz viszonyokat is le kell küzdeni, ez pedig nálunk Magyarországon nem is oly ritka dolog, nagyon sok helyen találkozzunk — különösen a magasabb fekvésű helyeken — olyan meszes talajokkal, hogy a telepítést e miatt elhanyagolták és inkább a könnyebben telepíthető sík területre húzódtak le. Erdélynek nagyon sok részén lehet látni a kipusztult szőlők helyeit gyümölcseszel beültetve, vagy kaszálónak használva, ami csak arra vezethető vissza, hogy a túlmeszes sovány talajban is a legtöbb esetben a már ismert Ripária Portálist ültetik, ami csak nagyon gyengén fejlődik, sőt évről-évre visszafelé hanyatlik: ezt látva annyira elveszi a telepítéskedvet, hogy inkább készek talajukat parlagon hevertetni; pedig gondoljunk csak vissza a filloxera-vész előtti időre, ott termelt a legértékesebb bor, ami az erdélyi boroknak hírnevét megteremtette.

A szorgalmas megfigyelő a legtöbb esetben a telepítésnél fedezi fel az elkövetett legnagyobb hibákat, ami olyan nagy visszaesést okoz és olyan nagy hátrányára van a telepítő gazdának, hogy csak akkor jön tudatára annak, mikor már a hibát csak újabb kiadással lehet helyre hozni.

Mire figyeljünk tehát főképpen a telepítésnél?

A telepítésnél első sorban is legyünk tekintettel a talaj összetételére, fekvésére, stb., hogy annak megfelelőleg választhassuk meg a beültetendő amerikai vagy európai szőlővesszőt.

A homokos és laza összetételű talajokon, ahol a homok és agyag keverék körül-

belül egyforma arányban van (amit homagtalajnak is nevezünk) leghelyesebb európai vesszővel telepíteni, mert az ezzel való telepítés sokkal olcsóbb és rendes, szakszerű szénkénegezéssel mégis fenn lehet tartani. Ahol azonban a talaj túl kötött, erős márga, ott már kikerülhetetlenül oltvánnyal kell telepítenünk. Az oltvánnyal való telepítés már költségesebb, azonban redukálhatjuk kiadásunkat azáltal, ha az oltványt magunk állítjuk elő. ezzel egyrészt elérjük azt is, hogy biztosak vagyunk abban, hogy azt a fajt nyerjük, amit ültetni szándékozunk, másodszor pedig megleszünk mentve a becsapástól t. i. drága pézünkért nem kell szemetet elültetni.

Az oltást is kétféleképpen állíthatjuk elő, zölden az anya-tökén és fásan sima vagy gyökeres vesszőben. Zölden azt hiszem, Erdélyben a hideg clima miatt nem mindenütt lehet oltani, amennyiben — tapasztalatom szerint — nem érik be tökéletesen, mert a késői tavaszodás és a késői fagyok a vegetáció fejlődését nagyon hátráltatják, a be nem érett vessző pedig tökéletes tökélet sohasem ad. Van azonban egy eljárás, mellyel könnyen segíthetünk e bajon is, t. i. a zöld hajtást az anya-tökén nem zöld gallyal, hanem megelőző évi és e célra előkészített fás oltógallyal oltjuk be a már ismert párosítási eljárással. Röviden elmondva, ez a következőképpen történik.

Ősszel megszedjük a már előre megállapított fajta oltógallyat, azt megtisztogatjuk és elverméljük, vagy ha olyan nedves földalatti pincével rendelkezünk, ahol nem vagyunk kitéve annak, hogy vesszőnk kiszárad, az esetben a vermelés is fölöslegessé válik, csak arra kell figyelemmel lenni, hogy vesszőnk penészt ne kapjon.

Lehet nedves moha közé is rétegezni, de akkor ajánlatos faszén és kénporral behinteni, hogy a felesleges nedvesség és penész kizárassék, ez annyival jobb a homokbani vermelésnél, hogy tavasszal az alsó galyat nem kell megmosni, ami nagy munka megtakarítás. Tavasszal azonban nagyon vigyázni kell arra, hogy a pince fel ne melegedjék, mert akkor a szemek kihajtanak s a vesszőben lerakódott tápanyagot feldolgozzák s ez a későbbi fejlődésre nemcsak hogy hátrányos, de néha még az eredményt is teljesen kizárja.

A zöldhajtásra, előző évi fás nemes rész ráoltását sokan csaknem kizártnak tartják, pedig az eredmény %-a ezen eljárással sokkal nagyobb, mint a közismert zöldgallyal való oltásnál, a forradást véve tekintetbe pedig sokkal felette áll az előbbinek, mert itten tökéletes forradást lehet elérni.

Ezen eljárás, illetve oltási mód nemcsak a fentebb említett clima miatt, de az esetben is ajánlatos, ha zöld alsógallyal nem rendelkezünk, vagy pedig az amerikai alany annyira megfásodott, hogy a zöld oltógallyal való nemesítés semmi eredménnyel nem járna már. Ezt az eljárást alkalmazhatjuk bármely vidéken.

Az oltás éppen úgy történik, mint a közönséges párosítás, a két bütök között, a vessző tengelyizén. A kötést azonban ajánlatos gummiszalaggal végezni, bár ez kissé költségessé teszi, mi azonban a forradási eredményben kamatostul visszatérül.

A fásoltásnál nem annyira az oltásnak keresztülvitele, mint inkább az iskolatalaj jósága, továbbá a kedvező időjárás a főtenyező. Az oltás hogy nem annyira keresztülvitele az eredmény %-ra a főirányadó, legfőnyesebben bizonyítja ama számtalanszor előforduló eset, hogy a midőn — kötött talajok-

nál — tavasszal a porhanyítással a munkás az alsó galyat félre löki, úgy, hogy az alanyon, vagyis a vadon majdnem egészen keresztbe áll, vagy mondjuk félkeresztben áll — mégis oly erősen összeforrad, hogy egész tökéletes tökéletet ad.

Az oltvány iskolánál tehát a fősúlyt helyezzük arra, hogy az kövér, tápanyagban gazdag és laza összetételű, meleg fekvésű talaj legyen, mert csak ilyen talajon számíthatunk erős gyökérképződésre, sőt ha módunkban áll, az iskolatalaj megválasztásánál arra is tekintettel kell lennünk, hogy az olyan helyen legyen, ahol száraz időjárás alkalmával az öntözés is módunkban áll.

Az oltványiskolának talaját minden körülmények között össze forgattassuk meg, hogy télen át a fagy behatása által az oldatlan tápanyag oldhatóvá váljék, s a hólé elnyeletessék; ez igen fontos körülmény, amennyiben a bekövetkező szárazságnak könnyebben ellent áll oltvány iskolánk.

Az oltás idejére nézve csak annyit akarok megjegyezni, hogy az mentül korábban történjék meg, úgy, hogy mire az idő annyira megjavul és a föld annyira megszikkad, hogy az iskolázás végezhető, azonnal fogjunk hozzá annak keresztülviteléhez, hogy a tavaszi nedvesség által még kellőleg telítve legyen, így a bekövetkező tavaszi melegek által a vesszőben, illetve oltásban azonnal megindul a nedvkeringés és a talajból szükséges tápanyagot magába szívhatja. Másrészt pedig célszerű a kora tavaszi oltás azért is, mert akkor még a napszámber nem oly magas, s könnyebb napszámhoz jutni.

Ha esetleg előfordulna az az eset, hogy iskolázás után fagy vagy hó lenne, mit sem határoz, sőt még vendíhatom, előnye lenne, mert az oltványon lévő 3—4 ujjnyi földet porhanyóvá tenné, miáltal elősegítené a gyenge hajtás kiszabadulását a föld alul.

Itt kell még megemlítenem a helybeni gyökeres vesszőben való oltást is.

Sajnos, ezen eljárásról jó véleményt nem mondhatok, ezért nem is ajánlom senkinek ezt megreszkizni.

1901. év tavaszán kísérletképpen 60—70 ezer drbot oltattam, de oly rossz eredményt értem el, hogy az oltási költséget sem fizette ki.

A kísérletet kétféleképpen végeztem: először a vessző visszavágása után nyomba beoltattam, be sáraztattam és betakartattam földdel, hogy ki ne száradjon, a második eljárást pedig úgy módosítottam, hogy az oltandó vadvesszőt kitakarás után azonnal visszavágtam, s egy napig úgy hagytam, hogy nagymennyiségű tápanyag-veszteség álljon be, ez utóbbi eljárással jobb eredményt értem el, de ez sem kielégítő.

Vörösmarty Gyula.

A fejésről.

Irta: Monostori Károly.

(Mutatóvány szerzőnek: »A tejjgazdaság alapvonalai« című most megjelent művéül.)*

Fejés kézzel. Világszerte általánosan kézzel fejnek, de persze szintén talán rosszul, avagy aztán jól. Bizonyos ugyanis, hogy fejés és fejés között igen lényeges lehet a különbség s ahhoz, hogy valaki jól fejjen, szakértelem és gyakorlat kell, de kell még erős, izmos kéz és kar, sőt bizonyos nyugodt vérmérséklet és türelmesség is. Hazánkban, sajnos, több

* 194 oldal, 100 ábrával. Ára 2 korona. Kapható minden könyves boltban.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számitól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

a rossz fejő, mint a jó s csak azóta szaporodik a jó, a mióta szakiskoláinkban már tanítják is a jó fejés elméletét és gyakorlatát.

A jó, a szakértelmes fejés egész menete s az ahhoz kötött szabályok körülbelül a következők:

1. Megmossuk langyos tiszta, esetleg gyenge szappanos vízzel a tőgyet, (időnkint a tehen egész hátsó testterületét és a farkot is) s aztán lágy kendővel szárazra töröljük. Nem hagyjuk tehát nedvesen azért, hogy az a mocsok-víz a tejbe ne kerülhessen. Emiatt sokan csak időnkint mossák a tőgyet s fejéskor csak szárazon töröljük le. Célszerű, hogy a lemosást ne a fejő, hanem egy másik egyén végezze, sorba vevén a fejő előtt a fejősöket és sűrűn változtatván a mosó-vizet és törölőkendőt.

2. Lehetőleg oly fejő-székre ülünk, amelyet nem szükséges kézzel minduntalan megfogni és így tovább vinni, mert a szék könnyen piszkolódik, arról a mocsok kezünkre s onnan a tejbe juthat.

3. Fejéshez tiszta fejtőedényt veszünk, s tiszta ruházatot öltünk, vagy gunyánkat bő, tiszta köténnyel vesszük körül, hogy az se mocskolhassa a tejet.

4. Felgyürközve, kezeinket szappanos vízben jól megmossuk s kendővel szárazra töröljük.

5. Leülvén a tehen jobb oldalához a székre, a fejő rocskát térdeink közé szorítjuk, vagy ha olyan a fejő székünk, elhelyezzük azt a szék rocska-tartójába.

6. Megmarkoljuk erre rendre a tőgy bimbóit tőben s azokból az első tejsugarat a földre fejjük. Tesszük ezt azért, mert ebben a tejben a levegőből bejutott szenny van, s az az egész tejet megronthatja.

7. Folytatjuk aztán a tejnek már a fejő-rocskába való fejését akként, hogy jobb és bal kezünkkel megmarkoljuk tőben előbb pl. a mellső bal és a hátsó jobboldali bimbót, majd ugyancsak így keresztben a másik két bimbót s ujjaink válogatott mozgásával, szorításával és felülről lefelé történő gyengéd húzásával fejjük ki a tejet. Fejünk pedig keresztben kivált azért, mert így egyenletesebb lehet a tőgy kiürülése s hogy ez még inkább így legyen, minden 2-ik 3-ik kézfogásnál egy-egy gyenge lökést is gyakorolhatunk a tőgyre.

8. Igyekszenk egyfolytában, változtatva, de szünetelés nélkül és a nélkül, hogy durván bántalmaznánk a tőgyet, az utolsó cseppig kifejni a tejet részint azért, mert a fejés végén jön a jobb, a zsirosabb tej, részint, mert így fejve jobban telik a rocska is, vagyis több a tej s végre, mert a tökéletlen kifejés nem alkalmas a tehen jó tejelő tulajdonságát fenntartani vagy éppen fokozni, a tökéletes azonban igenis. De ne menjünk ezenközben a megengedett határon túl, mert a zsaroló, az „utolsó csepp vérig“ menő fejés nemcsak a tőgyre magára lehet ártalmas, hanem az lehet az állatnak egész szervezetére s egészségére is.

9. Ügyelni kell, hogy a fejés előtt közvetlenül és a fejés alatt, a levegőben por ne legyen, az állat a farkával ne csapkodjon s így a tejbe szennyet ne vigyen. Csapkodó tehen farka szőrébe ha hosszú szalagot kötünk s annál fogva lábához rögzítjük a farkot, nem fog csapkodhatni.

10. A gyűjtőedényt legjobb az istállóban kívül elhelyezni s ott önteni bele a rocska tartalmát, hogy az szagot fel ne vehessen.

11. Minthogy szenny a legnagyobb ügyelet mellett is bekerülhet a kifejt tejbe, azt a gyűjtőedénybe öntéskor közvetlenül és minél tökéletesebben át kell szűrni.

12. A fejés, mint láttuk, nehéz munka; asszony nép 8, férfi 10 drbnál többet jól kifejni nem igen képes. Ezt tehát nem szabad feledni. Minthogy pedig e nehéz munka közben bizony erősen izzad is némely fejő, tartson magánál törülközőt, hogy verejtéke a tejbe ne csepegjen.

13. A tökéletes, jó fejést elérendő, célszerű az egyik fejésnél a sort jobbról az első, a másiknál balról az utolsó tehenen kezdeni, hogy ekként az előbb farradt kéz tökéletlenebb munkája, a nyugodt kéz tökéletesebb munkájával kiegyenlítettessék.

14. Fejés alatt legyen csend, nyugalom az istállóban, mert zürzavarban, lármában sok tehen le se adja a tejt.

15. Amennyire lehet, ne mozdítsuk el más helyre a fejőst, mert megszokott helyén szivesebben engedi magát fejni.

16. Ez okból lehetőleg kerüljük az idegen az állatok által meg nem szokott fejők alkalmazását is.

17. Ha csak lényeges okok nem parancsolják, ne fejjünk etetés közben, inkább etetés után, legelőszertűben etetés előtt. Etetés közben fejni kivált azért hiba, mert zavartatik a tehen az eláség felvételében és sok takarmányt szét is szór és port is ver fel, mely a tejbe száll. Etetés után fejni már a jelzett hátrányos okok fenn nem forgása miatt is jobb, de célszerűbb azért is, mivel a tőgy-feszüléstől szabadulva, nagyobb kedvvel is esznek az állatok s mintegy megszokják jutalmul venni a takarmányt az adott tejtért, és így a fejésnek nyugodtan megadják magukat.

18. Ha ugyancsak lényeges okok útját nem állják, fejjünk pontosan mindig egy és ugyanazon időben, már akár kétszer, akár háromszor kell fejni naponta. Ez szükséges egyéb dolgaink pontos végezetése és a teheneknek ezidőközben szokása miatt, de aztán azért is, hogy az elszállítás ideje is betartható legyen.

19. Ha nehezen fejhetők és első borjas üszők vannak az állományban, azokat célszerű először fejni, betegségekre gyanusokat és betegeket pedig legutoljára és külön s ez utóbbinak tejtét ne keverjük az egészségesek teje közé.

20. Az egyes tehenek tejhozamát havonkénti, vagy két havonkénti próba fejéssel derítsük ki, jegyezzük fel és pedig épp úgy mennyiség, mint zsirtartalom tekintetében, mert ebből tudjuk meg, hogy a feletett takarmánnyal szemben hasznos-e az az egyed a tejelésével, vagy nem.

21. Ha alkalmazottakkal fejtünk, legyen gondunk azok szigorú ellenőrzésére, mert rossz gondozás, rossz fejés, tejtópás, stb. képében érzékenyen megkárosíthatnak. Kifogástalan fejő járulékaik kívül — olykor némi ajándékot is megérdemel jutalmul.

Hegelund féle fejés. Ujabb időben *Hegelund* nevű dán állatorvos egy oly, kézzel való fejési eljárást ajánl és hajt végre, mely a borju szopási módját utánozván, több és jobb tej nyerését teszi lehetővé. Az eljárás a következő:

Fejő székre ülve, mindenek előtt száraz, durva posztódarabbal ledörzsöli az egész tőgyet és annak környékét, bizonyára nemcsak azért, hogy ott a bőrt letisztítsa, hanem azért is, hogy ez izgatással a vér odafolyást s a tejképződést elősegítse és fokozza. Ezen „megdolgozás“ után mindkét kezének ujjait szétteperesztve, átfogja a tőgy mellső 2/3-át a bimbók tövében s nyomást gyakorol a tőgy állományára felfelé, majd kezeit lefelé sikamlítva és a bimbókat szorítva feji ki az első

sugár tejet. Ezt az eljárást háromszor egymásután ismétli úgy a tőgy mellső, mint hátsó felén, mindannyiszor az imént jelzett s a borju szájának döfölését utánzó, felfelé irányuló kézlökésekkel. Erre az egész tőgy állományának minden irányban való, de kivált a tőgy középpontja felé történő erőteljes gyömszőlése, gyurogatása következik, kapcsolatban az imént jelzett felfelé lökésekkel s aztán a bimbók szorongatásával és huzogtatásával az utolsó cseppig való kifejés.

Bizonyosnak mondják, hogy így több és zsirosabb tej is nyerhető, mint közönséges fejéssel, ám énnekem nagy a gyanum, hogy ez még további bizonyításra szorul. Nézetem szerint ez igazi „zsaroló“ fejés s lehetetlennek gondolom, hogy ezt a szervezet meghibásodás, megbetegedés nélkül kibírja csak egy évig is. Mert hiszen hogy a borju némileg hasonló szopási műveletét egy évben 2 vagy 4 hónapon át a tőgy és tehen elbirja, az igaz, de hogy a *Hegelund*-féle fejés 14,400 kézlökését s egyéb beavatkozását 10 hónapon (a fejési, tejelési időnyen) keresztül baj nélkül kiállja: az legalább is valószínűtlen.

Maradjunk hát egyelőre a közönséges, de jó, kézzeli fejésnél.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ A gabona megdőlése. Az tartották, hogy a gabona megdőlését a kovásv hiánya idézi elő. E téren tett kutatások azonban beigazolták azt, hogy a megdült gabona szalmájában sokkal több kovásv van, mint a meg nem dült gabonában. Koch Lajos azután bebizonyította, hogy a gabona megdőlését egyedül a fény hiánya idézi elő. Ennek beigazolására mesterségesen beárnyékolta a gabonát, minek azután az lett a következménye, hogy a gabona szára megnyúlt, vékony lett és csekély szél vagy eső ledöntötte.

A szabad mezőn a gabona beárnyékolását előidézheti nagyon sűrű vetés és nagyon buja növény. Ez utóbbit elősegíti túlsok nitrogén jelenléte, nagyon kedvező időjárás, erős trágyázás sekély szántás mellett és közvetlenül a vetés előtt szórt trágya.

A kár, amit a gabona megdőlése okoz, elég tekintélyes és ha ezt el akarjuk kerülni, már a talaj megművelésénél kell kezdenünk. Mennél jobban van a talaj megművelve, a könnyen oldható növényi tápanyagok annál egyenletesebben oszlanak el, a növények ezeket egyenletesebben veszik fel. Jól és mélyen megmunkált talajon ritkán fordul elő megdült gabona.

A vetésnek nem szabad nagyon sűrűnek lenni. Sűrű vetésnél a szalma nagyon magasra nő, hogy fényhez jusson, alsó része gyenge marad, olyannyira, hogy még a fejletlen kalász súlya alatt is megtörik. Egészen más képet nyújt egy oly föld, amely nem lett oly sűrűn bevetve. A gabona — levelei után itélve — úgy tűnik fel, mintha megállt volna fejlődésében. Ez azonban csak látszat. Ily gabonánál jobban kifejlődik a gyökérrendszer, a szár megerősödik, mert ehhez elég helye és fénye van.

A gabona megdőlése ellen sok helyen úgy is védekeznek, hogy nagyon bűján tenyésző őszi vetésre tél idején juhokat hajtának s a gabona leveleinek egy részét lelegeltetik. Ez igen jó módszer, azonban csak kisebb gazdaságokban alkalmazható. Nagyobb gazdaságokban igen jó sikerrel alkalmazzák a lehengerelést. Ennek az az előnye, hogy a talajt lenyomja, ezáltal a nitrogén nehezebben jut a növényhez s így az lassabban fejlődik;

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézzelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg készíttve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

a lenyomott talajban erősebb támaszt talál a fiatal növény gyökerei.

+ Kicsirázott zab értékesítése. A nyári, tartós ezözések folytán megesik, hogy a zab még a kévében, a keresztben kicsirázik. Az ily kévéket szét kell bontani, jól megszáritani és azután csépelni; a kicsépelte zabot pedig lehetőleg száraz, szellős helyen kell tartani és többször átlapátolni. Ha az ily zabot nem lepték el a gombák, minden meg gondolás nélkül darának meg lehet őrölni, zúzni, vagy pedig vízben feláztatni és a marhával etetni. Minthogy a csirázás folytán tápanyagainak egy részét elvesztette, etetésre belőle többet kell venni, mint a rendes zabból körülbelül $\frac{3}{4}$, vagy $\frac{1}{2}$ -el. Ha ellenben a kicsirázott zabnak tompa, dohos szaga van, vagy gombák lepték el, az egészségre ártalmas lehet és súlyos megbetegedéseket is előidézhethet. Ennek elkerülésére a zabot meg kell főzni vagy pedig gőzben párolni. Csak ilyen állapotban etethető, különösen szarvasmarhával vagy hizlalásra beállított marhával; lovaknak nem jó. A szalmáját legcélszerűbb alomnak használni.

+ A lóhere mint előnövény répához. A répához a legjobb előnövény az, amely a talaj nitrogénjét és foszforsavat legkevésbé veszi igénybe, ezek között első helyen állnak a lóheretajok — érés előtt. Minthogy a lóheretajok nitrogénelvonása igen csekély, sőt még igen nagy mennyiségű nitrogént gyűjtenek össze a gyökérrendszerükön élősködő baktériumok segítségével, ezért a lóherét kell a legjobb előveteménynek tekintenünk. A lóhere által gyűjtött nitrogénnek meg van az a jó előnye, hogy igen könnyen oldható és a répa minden nehézség nélkül felveheti szintűg a foszforsavat is. A lóhere körülbelül 5-ször annyi nitrogént és foszforsavat hagy vissza a talajban mint a gabona.

IRODALMI SZEMLE.

Vissza a faluba.

(6) A Magyar Gazdaközönség megbizásából Mauks Gyula lefordította Jules Méline-nek. Franciaország volt miniszterelnökének és földmívelésügyi miniszterének „Retour à la Terre” című, világszerte méltó föltűnést keltő művét. Ez a munka most magyar nyelven jelent meg *Vissza a faluba* címen, a Magyar Gazdaszövetség kiadványában. Ára 5 korona.

Kevés könyv jelent meg, amely akkora éleslátással, mondhatnók a jövőbelátással, a mult és a jelen társadalomgazdasági jelenségeinek élesebb megfigyelésével, a gazdasági erőviszonyok egyensúlyának mélyebb átértékelésével íródott volna meg, mint ez a munka. Írója francia ember, aki ránk nézve sokban idegen, a miénknél sokkal fejlettebb viszonyok álláspontjáról néz körül; de művének végső következtetése csak annál kiemelkedőbb, mert mégis általános érvényességű. A nagy világ-gazdasági problémák, melyeknek hatása alól a legkevésbé sem vonhatjuk ki magunkat, melyeket ösmernünk kell nekünk is, ebben a könyvben szellemes és vonzó előadásban tárulnak elénk: megösmérjük őket, meglátjuk a minket illető vonatkozásait, mérlegelni tudjuk jelentőségüket, általános gazdaságtani tudásunk gyarapítása mellett megmutatja a fejlődés követett és követendő útjait.

A Méline könyvében két főrészt különböztethetünk meg. Az első főrészben a mai

hatalmas világipar kialakulását mutatja be az egyes fejlődési fokokon keresztül, kezdve Anglia ipari fölényén és végezve Magyarország ipartörékvéseinek vázolásán. Mesteri leírással és számadatokkal tárja elénk az ipari túltermelés és zsúfoltság kifejlődését, amely az erőszakolt kivitellel, gyarmatok szerzésével és védővámokkal akar mégis boldogulni, sőt terjeszkedni. De közben a falvakból egyre több munkaerő szakad föl és keres a városok iparvállalataiban megélhetést és másfelől a gép- ipar folytonos fejlődése egyre több és több munkáskezet pótol s a munkások, akiknek hatalmas tábora előbb hasztalanul küzdött a gépek ellen, a szocializmustól várnak megoldást és azt munkabéremelésekkel és strikeokkal készítik elő. A munkások és kereskedők száma egyre növekszik, a falvak elnéptelenednek: ez a helyzet a huszadik század elején a nagy kulturállamokban. Ezt a helyzetet írja le Méline.

És ennek a helyzetnek javítására, megváltoztatására a mű második főrészében azt, hogy: vissza a faluhoz!

„A tevékenységnek, a fejlődésnek egyetlen tere van m g, ahol a munka nélkül álló összes erőt el lehetne helyezni és ennek a térnek az az előnye is megvan, hogy legalább is századokon át még kimeríthetetlen; az a föld, az emberiség tápláló dajkája, a termékeny és örökkévaló föld, szülőanyja az összes iparoknak, amelyek megtérven hozzá, csak oda származnak vissza, ahonnan kiindultak; a föld, amely vigaszt áraszt minden nyomorúságra, amely nem engedi éhen veszni azokat, akik őt szeretik és biznak benne” — mondja Méline.

De — és ez talán e könyvnek reánk nézve legközvetlenebbül érdekes része — Méline felsorolja és elmondja mindazt, amit az államnak és társadalomnak azon célból tennie kell, hogy a föld tényleg azzá váljék, amire hivatva van, a népek nagy tömegének ellátására. Utal a mezőgazdasági hitel elégtelenségére, az adókövetés egyenlőtlenségeire, az értékesítés helytelen szervezésére, a közvetítők nyereszkesedésére. És megjelöli a gyógyszerket: a szövetkezés terjesztését, termelő és értékesítő szövetkezetek létesítését, a mezőgazdasági szakoktatás reformálását, a nőnevelés intenzívebbé tételét, háztartási iskolák fölállítását, stb. A mezőgazdasággal foglalkozóknak a falvakban való megtartása sőt azok számának növelése, ez a Méline vágya. De hogy ez megtörténhessen, a mezőgazdasággal járó kockázatok elleni biztosítást, emberbaráti intézményeket, kórházakat, kölcsönös segítő-egyesületeket, a háziipar meghonosítását kívánja.

Méline figyelmét azonban nem kerüli el az a körülmény sem, hogy a városba vándorlás egyik legfőbb és psychikai oka a városi szórakozásoknak és élvezeteknek vonzó hatása és azért a falusi életnek szebbé, vonzóbbá, élvezetesebbé tételétől várja azt, hogy az elvándorlás folyamata megapadjon. És mindezekon kívül a gyáraknak a vidékre való átköltözése, egészséges kertvárosok létesülése, szezon-iparok szervezése, a mezőgazdasági munkásnak ipari munkára való nevelése, a földbirtok demokratizálása és arányos megosztása az, ami mind külön külön és együttesen hozzájárulna ahhoz, hogy a nép a falvakban, a földön és nemcsak a városokban, a gyárakban keresne szórakoztatóbb életmódot, nagyobb keresetet és korábbi önállóságot.

Kevés lenne, ha csak azt mondanók, hogy ezt a könyvet minden művelt gazdának el kell olvasnia. Nem: el kell olvasnia azt mindenkinek, aki a kor nagy kérdései iránt érdeklődik, aki szeret gondolkozni és szeret olvasni az emberi társadalom jövő fejlődéséről, aki meg akarja ösmerni a mai társadalomgazdaságtan nagy ütköző pontjait.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Gróf Károlyi Sándor halála.

Gróf Károlyi Sándor halálát a magyar gazdaközönség és a gazdasági szervezetek mélyen gyászolják és gyászuknak a halott jelentőségéhez mértén impozánsan fognak kifejezést adni.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület táviratban értesítette az összes magyarországi, valamint a külföldi gazdasági egyesületeket a gyászesetről s egyúttal felkérte őket, hogy a temetésen képviseltessék magukat. Hasonló kérelemmel fordul a *Magyar Gazdaszövetség* a szövetkezetekhez és gazdakörökhöz, a gróf Károlyi Sándor által megindított agrármozgalom tipikus képviselőihez is. A temetés részletei még nincsenek megállapítva, a Gazdaszövetség bevárja a család intézkedéseit s ha erről tudomást szerez, nyomban értesíti az érdekelteket. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a magyar gazdatársadalom nevében külön gyászjelentést ad ki, ugyan-csak külön gyászjelentést adnak ki azok a gazdatársadalmi szervezetek is, amelyeknek alapításában vagy vezetésében az elhunyt részes volt.

A Magyar Gazdaszövetség nevében *Darányi Ignác* a következő részvételtáviratot intézte Mentoneba gróf Károlyi Sándor özvegyéhez:

„Az üdvözültben Nagyméltóságod egy személyben a legnemesebb férjet és leggyöngédebb ápolót veszté. A magyar gazdák kipróbált áldozatkész vezérüket, az első magyar gazdát, Magyarország egyik leghivebb fiát siratják. Én, mint miniszter *há támaszomai és tanácsadómat*, mint ember 30 éves jóakarómat és barátomat gyászolom benne. Legyen neki könnyű a magyar föld, melyet oly hiven szolgált és oly igazán szeretett mindvégig. *Darányi Ignác.*”

A temetésen az Erdélyi Gazdasági Egyesület küldöttségileg fogja magát képviseltetni.

A *Magyar Gazdaszövetség* igazgató-választmányja csütörtök délután látogatott ülést tartott, amelyen általános, mély megilletődés közepette *Darányi Ignác* szövetségi elnök többek közt a következőket mondotta:

Felette gyászos, felette szomorú alkalmából gyűltünk egybe, Gróf Károlyi Sándor nincs többé. Vörösmarty azt mondja, hogy „nem érez, aki érez szavakkal mondhatót.” Különösen nehéz nekem a helyzetem, aki egy emberöltőn keresztül éreztem szívének nemes hevét. Mi elmondhatjuk, hogy „le-

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

esett a mi fejünk koronája." Ha nem is volt köztünk ő szellemileg, azért mindig vezetett, mindig irányított bennünket; olyan volt mint a cement, amely összetart, amely egyesít, olyan volt, mint a családfő, hogy ha már beteg is, ha már gyenge is, ha utol is érik az aggkor szenvedései, azért mégis, amíg itt van, együtt van az egész család és mindannyian szellemének, erkölcsi jellemének hatása alatt állunk.

Beszédét Darányi a következő gyönyörű szavakkal zárta be:

A magyar faj erényeit magában megtestesítette, de volt benne valami, ami a mi fajunkban nagyon ritka tehetség, de egy oly vonás, amely példaként kell hogy álljon előttünk: az a rendkívüli kitartás, az a rendkívüli szívósság, amely ha valamibe belekezdett, addig el nem hagyta, míg sikert, eredményt fel nem mutatott. Hogyha jelszót kellene választani, azt kellene mondani: „*erő, akarat, amely előbb vagy utóbb, de győzelmet arat.*” Amibe gróf Károlyi Sándor belekezdett, sikerét is látta. Példát adott ő abban is, hogy küzdött és harcolt mindig; el lehet mondani az irás szavaival róla, elmondhatná ő maga is, hogy „*pályámat megfutottam, a nemes harcot megharcoltam.*” Ő beteg, szenvedve is munkálkodott, tanított, szötte az ő messzeható terveinek hálózatát, szakadatlan láncolatát. Olyan volt, mint az a nemes gazda, aki vet és vet akkor is, mikor sejti már, hogy ő aratni nem fog. Senki sincs közlünk, ki az ő helyét kipótolná, de azt megtehetjük mindannyian, hogy összeadva erőnket, tán együttesen pótolhatjuk azt, amit benne veszítettünk. Az ő emlékét nem a fájdalmas merengés által, hanem a *munka folytatásával* tiszteljük meg, ha abban az irányban, abban a nemes szellemben, amelyben ő dolgozott, amelyben ő működött, folytatjuk a szocialis munkát, úgy dolgozva, mint hogy ha őt látnók, aki már láthatatlan. Akkor lesz megszentelve az ő emlékezete!

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy gróf Károlyi Sándor halála alkalmából úgy a földmivelésügyi miniszterium palotájára, mint pedig a miniszterium főhatósága alá tartozó intézetek épületeire a gyászlobogó kitűzessék.

Gróf Károlyi Sándor temetése a család rendelkezése folytán előreláthatólag csak a jövő hét közepén és pedig valószínűleg csütörtökön lesz. A gazdatársadalmi szervezetek, az elhunyt nevéhez fűződő alkotások ezalatt megtesznek minden előkészületet, hogy a részvét megnyilatkozása méltó legyen az elhunyt nagy érdemeihez.

— A szeszértékesítés országos szervezése. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen megalakította a szeszértékesítő központi szövetkezetet. Megvitatta és jóváhagyta egyúttal a közgyűlés a központi működésének tervezetét. Elhatározta továbbá, hogy az ország összes mezőgazdasági szeszgyárainak a központhoz való csatlakozásának

elősegítése végett az ország különböző vidékein értekezleteket tart. Ilyen értekezletek lesznek május hó 6-án Pozsonyban, 7-én Trencsénben, 9-én Nyitrán, 13-án Nyiregyházán, 15-én Kassán, 16-án Liptószentmiklóson, 20-án Kolozsvárott, 22-én Sepsiszentgyörgyön, 27-én Székesfehérváron, 28-án Nagykanizsán és egy később meghatározandó időben Ungvárott. Az ipari szeszgyárak valamennyien csatlakoztak a már megalakult központhoz. Előreláthatólag így lesz a mezőgazdasági szeszgyárakkal is, amely esetben az összes Magyarországon termelt kontingens szeszt a most megalakult központi szervezet értékesíti.

— **Olcsó és jó acélekék.** A szolnok-doboka megyei gazdasági egyesület régi törekvését képezi, hogy olcsó és jó acélvas ekét juttasson a kisgazdák kezébe. Kerülő ekében már feltalálta a keresett ekét, mely az egyesületnél 42 kor. 74 filléryi önköltségben már beszerezhető. Ezen ekének acél és vas minden részlete és önvezetékekkel bíró (rendes körülmények között nem kell az eke szarvát tartani) és emlékeztet a Sakk-ekékre, de azért nem nehéz, két jó tehén vagy ökör egész nap képes vele dolgozni. Az egyesület terjeszteni óhajtván ezen ekét, azért önköltségben adja át az egyesület tagjainak. Ezen ekék milyenségéről közvetleb tapasztalatból felvilágosítást nyújthatnak: Kovács Sándor szentbenedeki gazdatiszt, Hatfaludy Ernő birtokos, Hatfaludy József birtokos, Debreceni Sándor dési birt., dr. Csizér Ákos ügyész birtokos, Izsáky Gábor dési birtokos, Terebesi László és Bulea Fülöp középfalvi birtokosok. A szóban forgó kerülő ekékből 2-3 darabot az egyesület állandóan raktáron tart.

— **Mintakendergyár és kenderkikészítő szakiskola.** Darányi földmivelésügyi miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Bácskában, ahol a kendertermelés oly nagyon föllendült az utolsó időben, mintakendergyárat és kenderkikészítő szakiskolát állít, ez az iskola szakértő előmunkásokat, a községi áztatók részére szükséges szakmunkásokat fogja kiképezni.

— **A bukaresti baromfikiallítás.** A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete úgy az állandó, mint az időleges kiállítások keretében bemutatja az idén Bukarestben a magyar fajbaromptenyésztést. Bemutatásra a következő fajták kerülnek: sárga és fehér Orpington, Plymouth, Langshan. Émdeni lud, pekingi kacsa, bronz pulyka. A baromfiak egy him és négy tojóból álló törzsekben kerülnek bemutatásra. A kiállítót semmi költség nem terheli. Jelentkezni mielőbb kell.

— **Csinos fiatal elhanyagolt fűcskék** voltak ezelőtt, míg a törekvő kecskeméti gazdák páratlan szorgalma valóságos barackfa-erdőt varázsolt belőlük. Méltó társa akadt a gazdák nemes munkásságának az Első Alföldi Cognacgyár r. t. kecskeméti pálinkafőzdejében, ahol a legkiválóbb barackszeszt, barackkrémet és barackcognacot állítják elő hazai föld termékeiből magyar munkássereg közreműködésével, Ime, kevés szóval, közzegadunk fellendülésének mintáját. Ehez már csak az szükséges, hogy a magyar uri közönség pártolására méltassa e magyar gyár kiváló minőségű barackkülönlegességét. A gyárvezetőség kívánatra bérmentve küld mutatványszámot a *Barackhíradóból*.

— **Ki akar milliós lenni?** Amerikai milliárdosok monográfiájából láthatjuk, hogy nagy vagyont majdnem kizárólag okos tőkebefektetéseknek köszönhetik. Kövessük mi is példájukat, mert megtehetjük ezt most már itthon is, nem kell érte Amerikába menni. Aki nagy vagyont akar magának szerezni aki hamarosan milliós akar lenni, az vásá-

roljon magának azonnal *Havas Testvérek* budapesti tőzsdetagok hírneves bankházából való szerencsés osztálysorsjegyet, mert ott már számos nagy nyereményt nyertek. Itteni elárúsító: Boskovits József fűszerkereskedő. Bővebbet a hirdetések között.

— **Sikerült áprilisi tréfa** E hó első napján egy uri ember, aki erőnek erejével szellemesnek akarja magát feltüntetni, tréfát üzött egyik jó barátjával: Zárt borítékban kis levélkét küldött neki, melyhez még valami mellékelve volt a következő tartalommal: „Ezzel megalapíthatod szerencsédet!” A tréfálkozó ugyanis egy osztálysorsjegyet csatolt a levélhez, melylyel egy-két héttel azelőtt az előző osztályokban ő maga játszott, azonban elmulasztotta megújítani. A jó barát nem bosszankodott ezen a tréfán, hanem elment Török A. és Társa bankházába, Budapest, VI, Teréz-körút 46. szám alá, ahol megtudta, hogy még résztvehet e sorsjeggyel a folyó játékban. Miután barátja is beleegyezett abba, hogy a sorsjegy az ő birtokába menjen át, lefizette az érte járó összeget. A szerényes sors akarata folytán e sorsjegy pár nap múlva nagy nyereményt nyert Török bankházában és most a nyertes jót nevet barátjának sikerült áprilisi tréfáján, míg a türelmét vesztett fél bosszankodása határtalan és sajnálja, hogy egy nagy összeget könnyelműen eldobott magától.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Feladós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzkény eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

biztattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármennyű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végreveszen rendeztetnek. Egyedülleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénztételek közvetlen megbízást nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszít és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányágyűnökség. Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési felkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolítottak.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt

(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapítókéje 40 millió korona. —

ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzügyviszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre 9 20% 40 évi törlesztésre 5 35%
20 évi törlesztésre 7 60 42% évi törlesztésre 5 25%
25 évi törlesztésre 6 70 45 évi törlesztésre 5 10%
30 évi törlesztésre 6 10 50 évi törlesztésre 4 90%
35 évi törlesztésre 5 65 65 évi törlesztésre 4 60%

Kölcsönök 4%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítással mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálog felajánlott erdélyi részű ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményét.

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörözője, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű 1735

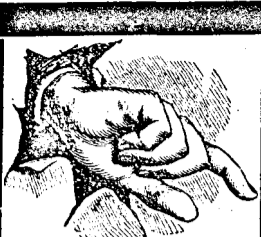
világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Ovár. városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Berguerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1691

Eladó birtok.

A szolnokdobokavármegyei Oláh-Nyires határában közel a bethlen-naszódi országúthoz és az építendő vasúthoz

egy tagban
99 hold jó birtok

jutányos árban eladó.

Ajánlatok a Magyar Jelzálog-Hitelbank kolozsvári Képviseletéhez, Jókai-utca 2. sz. intézendők. 1716

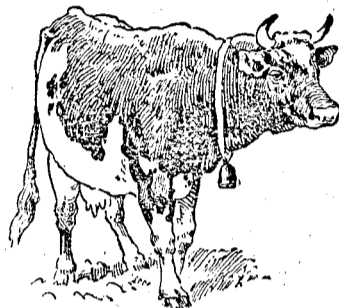
1900. párisi világkiállítás Grand Prix.
cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész
1737. I. Korneuburg, Bécs mellett. — Lósportcikkek.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

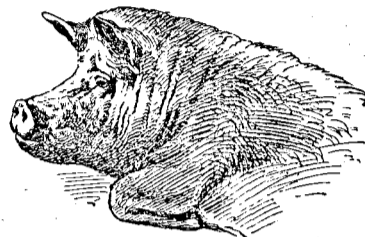
Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóban, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírássra képesíti.

KWIZDA-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1-40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12 és Andrássy-ut 26, szám.

Kwizda-féle sertéspor

Egészségi por a hizlalás előmozdítására. Kis doboz Kor. 1-20. Nagy doboz Kor. 2-40.

Kwizda-féle baromfi-por

dietaetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacsák, tyukok, gyöngytyukok, pávák stb. részére. Egy doboz ára K. 1.

Most

a legjobb alkalom, amikor igazán szép I-ső osztályú szőlő-OJTVÁNY- és VESSZŐ olesó pénzen kapható!

Bakator, Erdei, Ezerjő, Furmint, Leányka, Mézesfehér, Mustosfehér, Ol és Rajn., Rizling, Szlankamenka, Veltelin, Alic., Bousche, Petit bousche, Cichant, Burgundi, Carbenet, Kadarka, Merlot, Chasl. Bl. roug. Musc. Alexandr., Passatuti, Ottonel stb. stb. Ezre 160—180 kor. száza 18—20 kor.

Kiváló csemegék: Ezre 180—250 kor., száza 20—50 kor. Legfinomabb és legújabb ujdonság a „CSABA GYÖNGYE” érik már július elején, gyökeres ojtvány száza 70 kor., 10 drb. 10 kor. Európai sima ugyanebből ezre 600 kor., száza 65 kor., 10 drb. 10 kor., drbja 2 korona.

„EZER ÉVES” gyökeres ojtvány száza 35 kor., 10 drb., 5 kor. Európai sima ezre 60 kor., száza 10 kor. 10 drb. 2 kor. Gyökeres 2 éves Ripar port. I. oszt. 35 kor., II. oszt. 30 korona. Sima 1 „ „ Solonis I. „ 30 II. „ 25 korona. I. „ 18 „ II. „ 4 korona. EUROPÁI sima vesszők: 860 legfinomabb és legújabb fajokban legolcsóbban: Árjegyzék, mely mindezek leírását, metszését, érési idejét, stb. tartalmazza, 68 a legszebb eredeti nagyságu fénynyomattal 75 fillér beküldése ellenében bérmentve. Megrendeléseket 1/3 előleggel kér

WILLINGER MÁRTON szőlészete, Zomba, (Tolnamegye.)

Excelsior zöld ojtó gumi 98 % biztos megeredéssel 1 kgr. 35 kor 1/2 kgr. 18 kor., 1/4 kgr. 10 kor. HORDÓK: Több ezer Hl. még most is bor van benne, transport és ászok, mind igen jó karban s alig használt Hl.-je 4 1/2—7 koronáig. 1688

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindenemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzín adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

Hirdetések a legjutányosabb árban fölvetetnek a kiadóban.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár Miskolc
Mátyás király tér 10. Városház-tér 20.

Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér. Főtér 9.

1729 Sárospatak
Kossuth Lajos-u. 70.

GANZ és TÁRSA

vasöntő- és gépgyár
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Elektromos világító és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra Kolibri ilylampák Brilláns ilylampák reklámecélokra

Elektromos üzem berendezése uradalmakban és gazdaságokban. Meglévő üzemi berendezések átalakítása.

Elektromos üzemű szivattyúk, tejjgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezői vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések.

Motórok benzín-, spirtusz-, gáz-, szivó-gáz- és kohógáz-üzemre minden nagyságban 3000 lóerőig. Üzemköltség: 1 1/2—2 1/2 fillér lóerőnként és óránként.

Emelődaruk kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra.

1719

Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

Közuti hengerlőgépek gözekék.

Gőzmotors személyszállító vasutikocsik kis és nagyvasutak számára.

Mindenféle vasuti kocsik személy- és teherszállításra. Vasuti felszerelések. Kéregöntésű kezek (Griffin rendszere).

Hengerszék malmok számára, kéregöntetű hengerekkel. Mindenféle malomgépek Egész malmok berendezése és felszerelése.

Brikettsajtók szén, fűrészpórá s effélék briketkezésére.

Turbinák minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával.

Speciális gépek a papír- és cellulóze-gyártáshoz. Transzmissziók. Füstemésztő készülékek. Gyári berendezések.

Gyakorlatban kitünően bevált.

Számos elismerés.

Nedves falak Istálló mennyezetek

gyökeres kiszáritása, tökéletes páramentesítése, „KOSMOS” hornyolt asphalt lemez alkalmazásával.

Részletes ismertetés az „Erdélyi Gazda” 1906. évi 7. és 8. számaiban is megjelent.

GREIF ANTAL

okl. mérnök műszaki irodája

Budapest, VIII., Salétrom-u. 10.

— Telefon 89—24. —

Mindennemű felvilágosítás, minta, ismertetés és költségvetés díjmentes.

1679

Képviselek kerestetnek.

A nagy kereslet miatt újabb 15000 sorsjegyet bocsátottak ki! — Ugy ezen új, valamint a régi sorsjegyek kaphatók

HAVAS TESTVÉREK Budapest, V. Lipót-körút 17.

hirneves bankházában, hol már számos nagy nyereményt nyertek. Ily szerencsés sorsjegyek helyben kaphatók

BOSKOVITS JÓZSEF fűszerkereskedőnél.

$\frac{1}{8}$ sorsjegy
1.50 kor.

Több nyeremény, mint eddig! — Főnyeremény: Egy millió.
Vásároljunk mielőbb.

$\frac{1}{4}$ sorsjegy
3.— kor.

Sorsjegyek részletre.
Kölcsönök sorsjegyekre.
Értékpapírok vétele és
eladása.
Tőzsdei megbízások az
összes tőzsdékre.

Mindennemü bankügyletet előnyösen teljesít
Havas Testvérek
budapesti tőzsdetagok bankháza
BUDAPESTEN, Lipót-körút 17.
Tőzsdetudósítások ingyen és bérmentve.

Váltóleszámitolás.
Jelzálogkölcsön.
Hitelműveletek.
Alapítások.
Óvadékok.
Tőzsdeügyletek.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V, KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság
és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó
nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

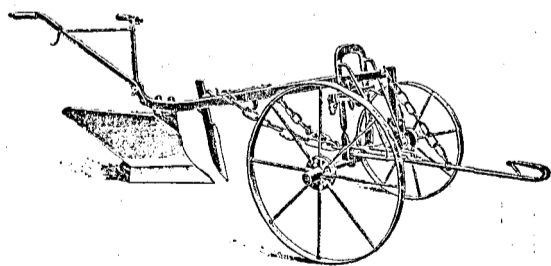
Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Rettegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legol-
csóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági
használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való
szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számítatik
fel; vagy pedig zsákokat kérünk küldeni. -1423

Minden tapasztalt gazda tudja, hogy a
jelenkor legjobb talajmivelő eszköze az

eredeti
„BÄCHER“-féle
aczéleke

Könnyű jarása
jó munkája

1705

tartóssága

révén minden más gyártmányt felülmul.

Ekéim kizárólag törhetetlen aczélféjekkel készülnek.

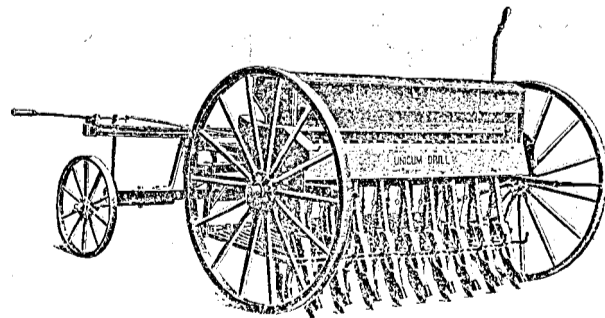
Arjegyzék és árajánlat ingyen és bérmentve.

Bächer Rudolf ekegyára.

Az eredeti »MELICHÁR«-féle

„UNICUM DRILL“

az egyedüli vetőgép, mely minden magne-
met a szerkezet cserélése nélkül akár
síkon, akár dombos vidéken feltétlenül egyen-
letesen vet.

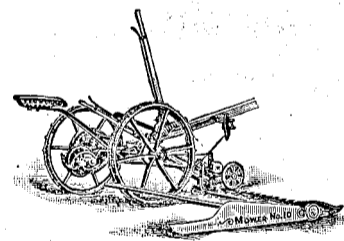

Előnyeit semmi sem bizonyítja jobban, mint
hogy már eddig 2600 dbnál több van forgalomban.

Kezelésének egyszerűsége valósággal meglepő.

Felvilágosítást és árajánlatot készséggel küld:

Melichár Ferencz vetőgép-
gyára.

Az amerikai
eredeti „Johnston“

gyártmányú fűkaszálók, marótraktó és kéve-
kötő aratógépek és teljesen aczel gereblyék
a legmegbízhatóbb gyártmányok.

Munkateljesítésükért a legmesszebb-
menő szavatosságot elvállaljuk.

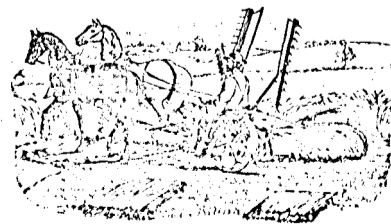
Ajánlattal és árjegyzékkel készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

és

Melichár F.

gépgyárak.

Magyarországi főraktára: BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Friss keltető tojás

Első rendű eredeti fehér Orpington törzs tojás 2 korona
Magyar × Orpington, fehér. 25 fillér.
Kitenyészett Maurer-faj, fehér 50 fillér.
Sárga Orpington 1 korona

1731 Gondos csomagolásért szavatolok.

MAURER JÁNOS KECSKEMÉT

BONODOR folyadék!

A legbüzösebb arnyékszékiszagot húzamosabb időre rögtön eltávolítja. Bruttó 5 kilogrammos bádogszelenczében bérmentve 7 korona 50 fillér. — Eleget 1 évre. 1 kiló próbacsomag 2 korona 50 fillér szállítás nélkül.

BONODOR-POR 5 kilós csomagokban 7 korona bérmentve. — 1 kiló próbacsomag 2 korona szállítás nélkül.

A gazdaságban használjuk: különösen istállóban, ólban, az alomra szórva. A trágya úgy a vetőmagvak conserválására. Bővebb felvilágosítással szolgál Farkas L. Márton, Kolozsvár. 1721. II.

A VILÁG LEGJOBB MOSÓGÉPE AZ IDEAL-MOSÓGÉP

Gyártja: RAK és HOBZA, Hranice (Morvaország.)

Magyarországi képviselő:

ZITRIN IGNÁCZ, Sárospatak.

Prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve.

Mezőgazdasági Hitelbank

részvény társaság.

Budapest, V., Báthory-utca 5.

Előnyös feltételek mellett nyújt

gazdasági beruházási,
függő termési,
hizlalási,
szeszgyári,
tejgazdasági,
dohánytermelési,

kölcsönt

1650

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket! Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

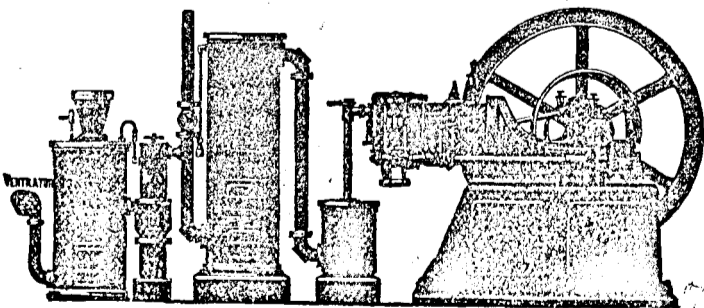
Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.

1018.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Elpusztíthatatlan minőségű

juta-, len- és kender-

zsákok

vizhatlan vitorlaváson és juta kazal, gép- és szekértakaró

ponyvák

bármily nagyságban gyári áron 1738

kölcsönzsákok

minden célra

kölcsönponyvák

vasuti kocsik és asztagtakaróhoz legmérsékeltőbb kölcsön díj ellenében

vizmentes esőköpenyek

igen jutányos áron

szőlőkötöző jutfonalak

Ia egyszerhasznált, kg-ja 45 fillér, kötélárak, lópokrócok, egyszer használt jutasomagoló vásznak.

Hungária

kévekötelek.

Minden anyag töltésére alkalmas egyszerhasznált zsákok vétele és eladása:

Nagel Adolf

zsák- és ponyva-nagyraktár és kölcsönintézetében.

BUDAPEST,

V., ARANY JÁNOS-utca 10.

Sürgőnycim:

„Nagel, Budapest.“

Vidéki telefon: 35—92 sz.

1013

Legyek

istállóból, konyhából, mézszárszékéből, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha Légy-Bonodor-ral megszéljük. — Legjobb már tavaszkor! — Egy kiló elegendő 25 □ méterre. 5 kiló, leírással, 6 korona, franco, utánvétellel

FARKAS L. MÁRTON, Kolozsvár,

Király-utca 28.

1721. I.

Kolozsvártt, vagy ahhoz közel egy

200—500

holdig terjedő

birtokot

keresek haszónbérbe 1906. október 1-ére.

Cimem: kiadóban = megtudható. =

1741

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulásaival	1,958.240.—
Tartalékok	601.263.93
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " " " " " " "	59.782.26
1903. " " " " " " " "	109.331.73
1904. " " " " " " " "	72.438.23
1905. " " " " " " " "	61.730.60

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak

az ember életére különféle módozatok szerint.

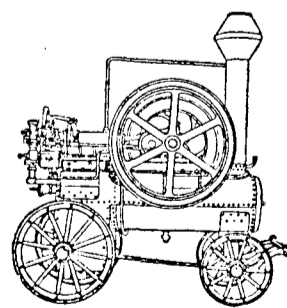
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

1013

az igazgatóság.

Beck és Gergely

Budapest, V., Váci-ut 12.

1725

Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállítanak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

TÖRÖK a szerencse kovácsa!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez Rövid idő alatt 25 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600,000** koronás főnyereményt,
a legnagyobb **400,000** koronás főnyereményt,

továbbá 5 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000, 3 a 60.000, több 50.000 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 18 ik új magyar osztálysorsjátékban **125.000** sorsjegyre **62.500** pénzneremény jut és összesen **16 millió 457.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett álló szerencseszámot!

Sok pénz szépe varázsolja az életet! Talán meglepi a ferj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyereménnyel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsesorsjegyet véletlen fölvtán a neve mellett számot etalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Adam, Adél	4040	Dezso, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Ottó, Melánia	20441
Adolár, Agnes	6314	Ede, Eszter	9368	Jakab, Józsa	20284	Ódón, Narcisz	20989
Adolf, Anora	9607	Elek, Etel	19821	János, Judit	20983	Pál, Neszti	24236
Agoston, Amália	19162	Elemer, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24203	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	32715
Alred, Apollonia	24275	Ernő, Genovéva	24363	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronela	35640
Akos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Pirooska	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyes, Gabriella	34933	Kristóf, Klótild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornelia	38138	Samu, Rozsika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	Laszlo, Krisztina	38226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Boriska	37424	Ágspár, Heléna	38173	Leo, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83891
Arpad, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamas, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Géza, Hermina	51398	Lőrinc, Lenke	84738	Tibor, Szeréna	86049
Aurel, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leonia	86014	Lihamar, Theodora	92773
Attila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	90870	Tivadar, Teréz	123503
Balazs, Cornelia	84773	Gyula, Iduska	89219	Marton, Lina	101939	Tóbiás, Terus	123504
Balint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabas, Dorottya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vinco, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123595	Ignác, Irén	123546	Miksa, Melvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Illés, Irma	123510	Mór, Marzit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Daniel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Maria	5483	Zsigmond, Zsuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Denes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000,000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 2 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 3 a 40.000, 3 a 30.000, 6 a 25.000, 9 a 20.000, 13 a 15.000, 44 a 10.000 kor. és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — .75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 6-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. ES TSA

Sürgönycim: Törökék Budapest. **BANKHÁZA BUDAPEST.** Sürgönycim: Törökék Budapest

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. 1739

Főáruháza osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: TERÉZ-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a. II. fiók: Múzeum-körut 11/a.

Törvényesen védve: Minden utánzás és utánnomás büntetendő, törvény-nemtelenség:

Bíró: Vádolt, Ön az egész és utolsó pénzt céltalanul, érték és hatás nélküli szerekre pazarolta, dacára annak, hogy úgy mint mindenki, Ön is tudhatta, hogy Thierry-féle balzsam és centifolia-kenőcs a legmegbízhatóbb és a leghatásosabb szerek minden esetben és ezt a köszönőlevelek ez-reivel lehet bizonyítani.

Vádolt: Sajnos, többször hagytam magamat félrevezetni és minden nekem felkínált érték- és hatás nélküli szerhez folyamodtam, amit azonban öszintén sajnállok.

Bíró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazolható ok. Miért nem hozta meg magának Thierry gyógyszerészről Pregrádából a köszönőlevelek ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádolt: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt. Bíró: Azon kikötéssel, hogy e mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az őnmaga és családja iránti gondosságot elmulasztotta. De ígérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle hatás nélküli haszontalan szereket és hamisítványokat s csakis a Thierry-féle balzsamot és centifolia-kenőcsöt fogja megfelelő hatásúknak tartani. Az egészség törvényeit okvetlen be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szerek elgyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalom lecsillapítására legbiztosabban Thierry szerzeit szolgálnak és senkinek sem kell tovább hiábavalóan szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazhatók.

A Thierry-balzsam páratlan szer köhögés, katarrus, mellfájás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronhitis, májfajulás, gyomorgöcsök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kls- vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi füvegnek 5 korona bérmentesen.

Thierry centifolia-kenőcs a netovábbja a szereknek sebek és gyulladásoknál, mell és mellkeményedéseknél, keléseknél, sértüléseknél, karbunkulusoknál, kelevényeknél, hólyagoknál és gyermekfelfőréseinél. Megpuhit és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgezést és feleslegessé tesz minden operációt.

Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet ezernyi elismerőlevéllel bárki is ingyen és bérmentve megkapja. A szerek szétküldése csakis a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési cím:

THIERRY A. gyógyszerész Pregráda Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Kapható: Török József és dr. Egger J. L. gyógyszerészeknél Budapesten, Vértes Lajos gyógyszerésznél Lugoson és minden nagyobb gyógyszerárban és drogueriában. 1723

Cicibéket

mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztán kivitelben
pontosan és olcsón

készít

Fischer-Spót

Hűvösvölgyi utca 11. szám alatt
Budapest.

Művészetek és Iparművészetek
Közvetítői Társaságának
székhelyén

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II, Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

VELARIN

Törvényileg
véde.

Kipusztít minden hálószerű, eres levelű gyomot,

mint:

Utifű, Aranka, Vadrepce, Szerbtövis, Konkoly, Buzavirág, Csalán, Moha stb.
irtványokat!

100—130 kilót tartalmazó ingyenes hordókban 100 kiló

— **Ára 24 korona** helyt budapesti raktáromon utárvétel mellett. —

Most kell elhinteni, míg a palánták zsengék.

Számítalan elismerő nyilatkozat!

Teljes szavatosság a csalhatatlan sikerért!

Porszóró készülékek: Vulkán 30 korora, „Velarin“ 150 korona.

Szücs Ödön Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.

1726

FIATAL
használt gőzcséplők

és **LOKOMOBILOK**

elsőrangú gyártmányok, minden nagyságban gyárilag javítva szavatosság és kedvező fizetési feltételek mellett

kaphatók: **Horvát és Herczeg czégnél, Budapest, VI., Lehel-utca 8.**

— *Allandó nagy raktár. Csereüzletek köttetnek.* —

1710.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetememes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-eketej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria“ Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélsanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Gazdák figyelmébe!

Az eredeti pinzgau-i ló- és szarvasmarha tenyész vagy haszon-állatok bevásárlásánál, alólírott, mint a legnagyobb pinzgau-i faj törzstenyésztési szövetkezet üzletvezetője, szívesen rendelkezésre áll. — Allandó dús választék előrehaladott vemhes állapotú és fiatal üszőkben, fiatal ökrökben hizlalás céljára, nehéz ígás lovakban és prima tenyészállatokban. — Legnagyobb állomány: **Bécsben 14/II. Jähringergasse 35.** — Kérdezősködére felvilágosítást adunk postafordultával, úgy Bécsből, mint innen. Vevőink minden gazdasági körből vannak! Számos próbavételt ajánl:

E. ENSMANN

a Piesendorf és Kaprun községeknek pinzgau-i szarvasmarha törzstenyésztési szövetkezetnek,
Pinzgauban, üzletvezetője. 1720

Távíratl czím: Ensmann. Piesendorf.

43-féle
értékes fajburgonyát

ajánl:

Faragó Béla

cs. és kir. udvari szállító

100 holdra
terjedő kísérleti telepe
Zalaegerszeg.

Árjegyzék kívánatra

küldetik.

1744

VIGYÁZZ!
Minden haszon-állatnak adjunk Doktor Trnkóczy világhírű krajnai táp- és védőporából, mely kiállításokon a legmagasabb kitüntésekben részesült és **MASTIN** jegy alatt minden kereskedőnél kapható. A legkisebb postacsomagot (5 dobozt) 2 K. 70 fillér megküldése után kézbesíti **TRNKÓCZY** Laibach-i gyógytára. A por utáni törvényileg büntettetnek. 1689